

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2049/2019
19.09.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића, Бисерке Живановић, Јасминке Станојевић и Др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александра Јасика адвокат из ..., против тужених АД „ББ“ ..., чији је пуномоћник Весна Станимировић адвокат из ... и АД „ВВ“ ..., ради накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2912/18 од 18.12.2018. године, у седници већа одржаној 19.09.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2912/18 од 18.12.2018. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2912/18 од 18.12.2018. године и пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 129/17 од 02.07.2018. године, тако што се усваја тужбени захтев тужиоца АА из ... и обавезују тужени АД „ББ“ ... и АД „ВВ“ ... да тужиоцу солидарно исплате на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора за период од фебруара 2014. године закључно са мартom 2015. године износе:

- за фебруар 2014. године износ од 13.367,20 динара, са законском затезном каматом почев од 15.03.2014. године па до исплате,
- за март 2014. године износ од 14.685,67 динара, са законском затезном каматом почев од 16.04.2014. године па до исплате,
- за април 2014. године износ од 13.990,23 динара, са законском затезном каматом почев од 16.05.2014. године па до исплате,
- за мај 2014. године износ од 14.761,34 динара, са законском затезном каматом почев од 14.06.2014. године па до исплате,
- за јун 2014. године износ од 11.309,00 динара, са законском затезном каматом почев од 16.07.2014. године па до исплате,
- за јул 2014. године износ од 14.961,00 динара, са законском затезном каматом почев од 16.08.2014. године па до исплате,

-за август 2014. године износ од 15.072,00 динара, са законском затезном каматом почев од 16.09.2014. године па до исплате,
-за септембар 2014. године износ од 15.203,33 динара, са законском затезном каматом почев од 16.10.2014. године па до исплате,
-за октобар 2014. године износ од 11.073,41 динара, са законском затезном каматом почев од 15.11.2014. године па до исплате,
-за новембар 2014. године износ од 14.698,47 динара, са законском затезном каматом почев од 16.12.2014. године па до исплате,
-за децембар 2014. године износ од 14.735,33 динара, са законском затезном каматом почев од 16.01.2015. године па до исплате,
-за јануар 2015. године износ од 15.804,91 динара, са законском затезном каматом почев од 14.02.2015. године па до исплате,
-за фебруар 2015. године износ од 9.412,03 динара, са законском затезном каматом почев од 14.03.2015. године па до исплате,
-за март 2015. године износ од 13.763,88 динара, са законском затезном каматом почев од 16.04.2015. године па до исплате,

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у укупном износу од 216.428,00 динара у року од 8 дана од дана пријема пресуде са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене АД „ББ“ ... за накнаду трошкова поступка по ревизији.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П1 129/17 од 02.07.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да тужиоцу на име накнаде штете за топли оброк и регрес за тражени период солидарно исплате појединачне месечне износе наведене у том ставу изреке са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног месечног износа па до исплате, а ставом другим изреке је обавезан тужилац да првотуженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 8.500,00 динара.

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом Гж1 2912/18 од 18.12.2018. године одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио преко пуномоћника благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права, а ради разматрања правних питања у интресу равноправности грађана и уједначавања судске праксе.

Тужени АД „ББ“ је доставио одговор на ревизију.

Применом члана 404. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), посебна ревизија се може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако

је по оцени Врховног касационог суда потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права. Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије Врховни касациони суд цени у већу од пет судија.

Врховни касациони суд је мишљења да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца применом члана 404. став 1. ЗПП имајући у виду различиту праксу апелационих судова у истој правној ситуацији, што указује на потребу одлучивања о ревизији, као изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе апелационих судова, због чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијену одлуку применом члана 408. ЗПП и одлучио да је ревизија основана.

У правноснажно окончаном поступку је утврђено да је тужилац 05.02.2003. године са Јавним железничким транспортним предузећем „Београд“ закључио уговор о раду за послове робни ... са скраћеним радним временом, а после тога и више анекса уговора о раду. Након статусних промена, тужилац је закључио уговор о раду са туженим АД „ВВ“. Анексом колективног уговора је уговорено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Уговорено је и да је у вредност једног радног часа је укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час. Предвиђено је и да се основна зарада утврђује као вредност радног часа, коефицијента посла и просечног месечног фонда часова рада од 174 часа. Одредбе Колективног уговора из 2015. године, усвојеног након извршених статусних промена код туженог „ББ“ АД, примењују се и на запослене које је друготужени преузео након статусне промене. У обрачуну зараде тужиоца у спорном периоду висина утужених накнада није исказана у номиналном износу.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили као неоснован тужбени захтев за исплату по траженим основама са образложењем да, без обзира што висина спорних трошова није номинално изражена не значи да је послодавац ово право ускратио запосленима, с обзиром да је слободном вољом учесника колективног преговарања баш тако уговорено, као саставни део основне зараде запослених, па спорно право запослених није било утрђено на неповољнији начин општим актима туженог од начина прописаног одредбом члана 118. Закона о раду.

Ревизијом тужиоца се основано указује на погрешну примену материјалног права у поступку пред нижестепеним судовима.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду (“Службени гласник

РС” бр.61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Анексом Колективног уговора туженог (Сл. Гласник РС 4/06) одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора па је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. Анекса измењена је и одредба члана 61. па је одређена вредност радног часа за обрачун и исплату зараде за јануар-јуни 2006 године у висини 53,50 динара, а за период јули – децембар 2006.године 56,00 динара. Чланом 5. став 6. Анекса прописано је да у вредност једног радног часа из става 1. и 2. овог члана укључена је и вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један радни час. Из оваквог утврђења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора, јер исти нису исказани у номиналним износима.

Како је почев од 01.01.2006. године запосленима је дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, послодавцима је остављена могућност да својим актом утврде висину тих накнада који могу бити већи или мањи од накнада предвиђених Општим колективним уговором. При том, висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају тужени у току поступка није доставио суду одлуку о висини ових накнада, као ни судском вештаку ради израде налаза и мишљења, из чега се основано може закључити да одлуку није ни донео. То не искључује право тужиоца на исплату ових накнада. Не може се прихватити да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да се тужени није изјаснио о њиховој висини, нити је износ накнаде за регрес и трошкова за исхрану у току рада номинално исказао у платној листи тужиоца, како је то предвиђено Законом о раду. На основу изнетог, могло би се закључити да је тужени у погледу исплате наведених накнада, законске одредбе примењивао на штету тужиоца. Обзиром да Анекс колективног уговора туженог не садржи конкретну регулативу која утврђује висину ових накнада, тужилац може потраживати накнаду у нето износима према параметрима из ранијег Колективног уговора. Тужилац је тужбени захтев поставио у висини износа накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора утврђених на основу налаза и мишљења вештака, применом наведених параметара. Стога је овако постављени тужбени захтев основан.

На основу изложеног, применом члана 416. став 1. ЗПП је одлучено као у ставу другом изреке.

Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 165. став 2. ЗПП одлучио о трошковима целог поступка, па је обавезао тужене да тужиоцу по овом основу исплати укупан износ од 216.428,00 динара који се односи на састав тужбе

и три поднеска по 6.000,00 динара, заступања на четири одржана и једном неодржаном рочишту у износу од 34.500,00 динара, за састав жалбе и за састав ревизије применом важеће Адвокатске тарифе, као и за таксу на тужбу, жалбу и ревизију, као и на првостепену, другостепену и ревизијску одлуку према важећој Таксеној тарифи, по о предељеном захтеву тужиоца. Тужиоцу су признати и трошкови вештачења у износу од 5.000,00 динара. Трошкови поступка су одмерени на основу чланова 153, 154. и 163. ЗПП, па је одлучено као у ставу трећем изреке.

Захтев туженог АД „ББ“ ..., за накнаду трошкова ревизијског поступка је одбијен као неоснован, с обзиром да одговор на ревизију није обавезан и нужен у поступку по овом ванредном правном леку, нити је тужени успео у ревизијском поступку, па је применом чланова 161. став 1, 153. став 1. и 165. став 1. ЗПП одлучено као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Бранислава Апостоловић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић